

**DAVLAT MOLIYAVIY NAZORATNI TASHKIL ETISH TARTIBINI
TAKOMILLASHTIRISH.**

*Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Soliq qo'mitasi bosh inspektori
Xonnazarov Islom Shodiyevich*

Davlat moliyaviy nazoratini samarali tashkil etish uchun zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish zarur. Avtomatlashtirilgan tizimlar va raqamli platformalar yordamida moliyaviy nazorat jarayonlarini tezlashtirish va shaffofligini oshirish mumkin. Bu, o'z navbatida, inson xatolarini kamaytiradi va nazorat jarayonlarini yanada samarali qiladi. Katta ma'lumotlar (Big Data) va sun'iy intellekt (AI) yordamida moliyaviy nazorat jarayonlarini tahlil qilish va prognozlash imkoniyatlari yaratiladi. Bu texnologiyalar yordamida moliyaviy xatolarni oldini olish va resurslarni samarali boshqarish mumkin. Davlat moliyaviy nazoratining shaffofligini oshirish uchun ochiq ma'lumotlar platformalarini joriy etish zarur. Bu platformalar orqali fuqarolar va tadbirkorlar davlat mablag'larining qanday sarflanishi haqida ma'lumot olishlari mumkin. Ochiq ma'lumotlar fuqarolar ishtirokini oshiradi va davlat organlariga nisbatan ishonchni kuchaytiradi. Davlat moliyaviy nazorat organlari jamoatchilik bilan aloqalarni mustahkamlashlari kerak. Mijozlar va fuqarolar bilan muntazam ravishda muloqot qilish, ularning fikrlarini tinglash va takliflarini inobatga olish nazorat jarayonlarini yanada samarali qiladi. Davlat moliyaviy nazoratini tashkil etish uchun malakali kadrlar zarur. Kadrlarni tayyorlash va malaka oshirish dasturlarini joriy etish, xususan, zamonaviy moliyaviy nazorat metodologiyalari va texnologiyalarini o'z ichiga olgan o'quv dasturlarini ishlab chiqish muhimdir. Xalqaro tajribani o'rganish va eng yaxshi amaliyotlarni joriy etish davlat moliyaviy nazoratini takomillashtirishda muhim ahamiyatga ega. Boshqa mamlakatlarning muvaffaqiyatli Davlat moliyaviy nazorati mamlakat iqtisodiy barqarorligini ta'minlash, davlat mablag'larining samarali va maqsadli sarflanishini nazorat qilishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu nazoratni takomillashtirish uchun quyidagi yo'nalishlar va takliflar ko'rib chiqilishi mumkin. Moliyaviy nazorat jarayonlarini avtomatlashtirish va raqamlashtirish orqali samaradorlikni oshirish. Elektron hisobotlar va onlayn monitoring tizimlarini joriy etish, ma'lumotlarni tez va aniq tahlil qilish imkonini beradi. Davlat mablag'larining sarflanishi haqida ochiq ma'lumotlar taqdim etish. Bu fuqarolar va jamoatchilikning nazorat jarayonlariga ishtirokini oshiradi va korrupsiyani kamaytiradi. Davlat moliyaviy nazorat organlari uchun malakali kadrlarni tayyorlash va malaka oshirish dasturlarini joriy etish. Bu kadrlarning bilim va ko'nikmalarini oshirishga yordam beradi. Boshqa mamlakatlarning muvaffaqiyatli tajribalarini o'rganish va ularni o'z sharoitlarimizga moslashtirish. Bu, moliyaviy nazoratning eng yaxshi amaliyotlarini joriy etishga yordam beradi. Davlat

mablag'larining sarflanishini nazorat qilishda mustaqil va ob'ektiv nazorat organlarini tashkil etish. Bu organlar davlat va jamoatchilik o'rtasida ishonchni oshiradi. Moliyaviy nazorat organlarining vakolatlarini kengaytirish va ularning faoliyatini tartibga soluvchi qonunlarni ishlab chiqish. Bu nazorat jarayonlarining samaradorligini oshiradi. Moliyaviy nazorat jarayonlarini doimiy ravishda tahlil qilish va ularni takomillashtirish uchun tavsiyalar ishlab chiqish. Bu jarayonlar samaradorligini oshirishga yordam beradi. Mijozlar va fuqarolar bilan muntazam muloqot qilish, ularning fikrlarini tinglash va takliflarini inobatga olish. Bu jamoatchilik ishtirokini oshiradi va nazorat jarayonlarini yaxshilaydi. Davlat moliyaviy nazoratini takomillashtirish orqali iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash va davlat organlariga nisbatan ishonchni oshirish. Moliyaviy nazorat jarayonlari bo'yicha muntazam tahlil va hisobotlar tayyorlash. Bu hisobotlar davlat organlari va jamoatchilik uchun muhim ma'lumot manbai bo'ladi. Ushbu takliflar davlat moliyaviy nazoratini samarali tashkil etish va takomillashtirishga yordam beradi, shuningdek, iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa:

Davlat moliyaviy nazoratini tashkil etish tartibini takomillashtirish mamlakat iqtisodiyotining barqarorligini ta'minlash va davlat mablag'laridan samarali foydalanishni nazorat qilishda muhim ahamiyatga ega. Zamonaviy texnologiyalarni joriy etish, nazorat jarayonlarini shaffoflashtirish, malakali kadrlar tayyorlash va nazorat mexanizmlarini kuchaytirish orqali davlat moliyaviy nazoratini yanada samarali qilish mumkin. Bu, o'z navbatida, davlat organlariga nisbatan ishonchni oshiradi va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'GLi, R. U. R., Tohirovich, Q. N., & O'GLi, Q. N. A. (2021). BILVOSITA SOLIQLARNING SOLIQ TIZIMIDAGI TUTGAN O'RNI VA AHAMIYATI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(10), 719-723.
2. Rasulova, Shaxnoza Xatamovna (2021). ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARINI KAMAYTIRISHNING IQTISODIY AHAMIYATI VA UNI TO'G'RI HISOBGA OLISH ZARURIYATI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1 (10), 713-718.
3. Sultonova, M. A. (2021). MAS'ULIYATI CHEKLANGAN JAMIYATLARDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISH MASALALARI. Scientific progress, 2(8), 608-613.
4. Abduxalimovna, A. Z., & Nabihevich, I. I. (2021). Organization of Long-Term Asset Accounting on the Basis of International Standards. CENTRAL ASIAN JOURNAL OF INNOVATIONS ON TOURISM MANAGEMENT AND FINANCE, 2(11), 86-92

5. Abduraximov, B. U. O., Qudbiyev, N. T., & Mominov, I. L. O. (2021). AYLANMA MABLAG 'LARNI BOSHQARISH TIJORAT KORXONASI MUVAFFAQIYATINING ASOSI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(10), 724-733.

